

ברגניה א' אכלו וחלי הפרפר *Utheteusa pulchella* את העלים והפירות של ההצילים. נזק פחות חשוב הם גרמו בעין-חרוד.
 כדאי גם להעיר כאן שזריקות אורנידהגין הן מועילות ביותר נגד החפושיות (אחת אדומה והשנייה דומה לפרת משה רבנו) המופיעות על עלי צמחי הדלענים, נסיונות באמצעי מלחמה אחרים הולכים וגמשים.

ד"ה על עבודות מהלכת ההדרכה

בחדשי אפריל — מאי 1926.

(1) שדות הדרכה לפלחה:

תבואות קיץ: נמרו הקלטורים והדלול בשדות הדרכה לתירס. מצב השדות בדרך כלל יפה, ההבדלים בין אפני העבוד השונים והובולים הולכים ומתכלמים.
 הקצירו נמרו קציר הבקיה, השעורה והשיש בכל השדות. התחילו בריש ובקציר החטה.

(2) שדות הדרכה לירקות:

הורדת היבולים נמשכה ברוב המקומות, ובאחדים כבר נגמרה, הורידו את היבולים של: תפוחי-אדמה, כרוב, כרובית, סלקי-אדום, סלק-מספוא, מלפפונים, שום, הצילים, עגבניות, גזר, במקומות: שב' בורוכוב, פ"ה, מגדאל, מיר, נבע, עין-חרוד, בית-אלפא, הגניח ב', כמעט בכל המקומות קבלנו תוצאות הנותנות נקודות משקן לעבודתנו בעתיד בענף חקלאי זה.
 המשיכו את ההסתכלות בגנות שעי' בהים בעסק (עין-חרוד, תל-ערש, מרחביה, בלפוריה ובית-אלפא). סדרו רשימות וסופסים להסתכלות בשביל גנות אלה.

(3) משקי הדרכה:

נמרו הדלול והקלטור בשדות התירס. נמרו קציר הבקיה, השעורה והשיש. התחילו בקציר החטה והפשתה.

(4) בקורת היבולים:

פלחה: נגמרה בקורת היבולים של בקיה-הציר, נקצרו ונשקלו קרוב ל-100 דונמאות. נגמרה בקורת השעורה והשיש, התחילו בחטה, התחיל הריש במכונת ריש קסנה בתל-יוסף, מכונת הרישה תעבור, אחרי גמר העבודה בתל-יוסף, לעין-חרוד ומשם לרובע-אלי-נצרה ולנחלל.
 ירקות: סודרה בקורת היבולים של גידולים הבאים: ת"א, סלק גזר, בצל, במקומות: מקוה-ישראל, פ"ה משק פועלות, קב' מעבר, חולדה, כפרי-יחזקאל, עין-חרוד, תל-יוסף, בית-אלפא, הפציה-בה, נבע, ג'סר. כדאי לציין כאן את היבולים הגבוהים שהביא סלק-מספוא זרוע מוקדם, לפני הגשם בהשקאה, בנבע הגיעו ליבולים של 82 ו-200 מ"ן להקטרו (ננת ניישולר בכפר יהוקאל).

(5) מלחמה במחלות:

נכנסו 103 שאלות עם צמחים לבדיקה, ממקומות: כנרת, חולדה, שב' בורוכוב, בני-ברק, נבע, עין-חרוד, מגדאל, תליאביב, תל-יוסף, הגניח א', ב', פ"ה, רמת-גן, רחובות, בית-אלפא, צריפין, גדרה, מקוה-ישראל, מרחביה קב', נגינה, נחלת-יהודה, היפה, ג'סר, מח' להתישבות, עפולה, כפרי-נלעדי, כנרת קב', ג'שמואל, קרית-ענבים, מבריה - ג'העיר (31).
 הגידולים הננעזים: פולים, ת"א, ורדים, תירס, הצילים, בצל, פיסמציה, עגבניות, חטה, שום, אבטיח, סלק-מספוא, גפן, לימון, תות-שדה, מגנוליה, ת"ן, ולדות דבורים, קשואים, מלפפונים, שמיר

גנים, חושש, דוברגנים, אנשים, שופים, אפרסקים, לוע הארי, שיש, שעועית, חומצה, פיקוס, משמש, צפורן, כנר, זית, דלעת, בננות (36). ביחוד עושה שמות מחלת הכשותית בשדות המלפפונים. לתכלית זו הוצא עלון י"ב מאת הר"ר רייכרט.

6) מלחמה במזיקים:

נכנסו 86 שאלות וצמחים לבדיקה ממקומות: תל-חי, עין-חרוד, רחובות, קרית-ענבים, תל-יוסף, נחלת-יצחק, פת, ניגור, ראשון-לציון, שבי בורוכוב, תל-אביב, נס-ציונה, כפר-לעדי, נדרה, נחלת-יהודה, מנדאל (16).

הגידולים הנזעים: משתלת גפנים, חושש, תפוז, ענבניות, גפנים, פלפל, הצילים, דוברגנים, אנשים, שופים, כרובית, כולרבי, שתילי הצילים, חסה, ורדים, הדרוף, כרזונטיטה, אפרסקים (18). כמעט בכל כרמי הארץ הופיעו השנה תולעי רפרפי הנפנים בחמונים וגרמו, ביחוד במושובות יהודה לנוק מוחשי. לפי בקשת האכרים סודרה ברחובות דימונספריציה למלחמה בתולעים אלה והוצא עלון (מ"ו) לשאלה זו.

ב-26.4.21-20 סודרה במקומו-ישראל דימונספריציה למלחמה בחפושית הסבק היבש Lasioderma serricorne שהתפשטה בזמן האחרון במחסני הסבק באופן מסוכן, הבקורת אחרי חודש ימים הראתה שעל ירי האדים המרעילים נשמדה החפושית לנמרי בכל תקופות התפתחותה, מכינים דימונספריציה למלחמה זו במדה יותר רחבה באחד המחסנים הגדולים. כמעט בכל הארץ, וביחוד בעסקי-זרעאל, הופיעו תולעי פרפר-לילה שגרמו נזק רב בנגיד ירק ובתבואות קיץ; בצריפין ובנגיד נחרבו כמעט 100 דונם תירס ושומשום, ד"ר בודנהיימר בקר את המשקים ונתן את ההוראות הדרושות.

7) בדיקות חימיות:

נמסרו לבדיקה: אדמה - 12 דונמאות, דונג - 2 דונמאות, שרידי עלי תות לחונת בהמות, מהמקומות: נגב, נדרה, ראש-פנה, תל-שמש, ניגור, כפר-לעדי, הדרה.

8) גידול בהמות:

ד"ר נחיה המשיך את בקורי המשקים, נתינת הוראות, סדור מנות מזון וכו'. השתתף בנסיעה לבירות לשם רכישת פרות ובירור מקורות הפרות בסוריה בשביל צרכי הארץ. השתתף בשיבה עם המשלה בענין המלחמה במחלת ההפלה בנהלל. סודרו 5 שופמים לספרי רפת ובקורת החלב שצריכים לשמש לבקורת מיב הפרות ולחכין קרקע לבירור רציונלי של בהמות החלב. אוסף החימר הסטטיסטי הזה והנהלת הספרים תעמוד תחת פקוח תמיד של המדריכים. הוכנה פגישת הרפתנים בעסק שתתקיים בתחילת החודש יוני במרחביה.

9) גידול עופות:

המדריכים ה' ליון בעסק ופרידמן ביהודה בקרו את המשקים במחוזותיהם ונתנו הוראות לעונה. התחילו באוסף חומר סטטיסטי ע"ד תוצאות הדגירה וההפלה בלולים.

10) הדרכה בשימורים:

סודרו 2 קורסים לשימורי פירות וירקות בנהלל, אחד לתלמידות בית הספר, השני לבאי" בח המשקים, את הפרטים אנו מביאים במעף 14. ה' קצפרובסקי המשיך את עבודותיו לחקירת שאלת השימורים והכבושים. ניתנו הוראות למעשה לשימורים, ביחוד לכיבושי מלפפונים, סודר 3 מיון לשימור הסלק בבן-שמן. ה' קצפרובסקי נתן הרצאות אחדות לעונה.

11) הספקת זרעים:

זרעי שומשום וחרים לירק מבוררים מבין-שמן נמסרו לקב' נגידה.
בהשתתפות מחלקת ההדרכה סודר חווה בין המשביר וה' ארמין להספקת זרעי הירק.
ע"י האחרון. לפי חווה זה תבדוק המחלקה את כל זרעי הירקות שה' ארמין יציע למכירה.

12) בדיקת זרעים:

נבדקו: נזר - 3 מינים, סלק מספוא, סלק מצרי, צנון, ברוב, ברובית, ענבניות, שנמסרו
ע"י ה' ארמין לפי החווה הנ"ל. סויה מחו"ל - 6 מינים.

13) קורסים, פגישות, ועדות:

א) סודרו שני קורסים לשימורים: הקורס הראשון לתלמידות בית-הספר בימים 17.5.26-12-
14.6.26, השתתפו בו 12 תלמידות. הקורס השני לבאייבה המשקים והארנונים נמשך מיום
25.5.26 עד 2.6.26. מספר המשתתפים היה 28 (בעיקר פועלות), מלבד זה בקרו את הקורס גם
הרבה אנשים מבני המקום (נהלל). המשתתפים היו ממקומות אלה: נהלל, עין-חרוד, כפר-חזקאל,
נבע, תל-יוסף, בית-אלפא, הפצירה, דגניה א', ב', כנרת, נגינה, קבוץ ב' עפולה, חבורת, מעבר-
פ"ח, קב' מרקנהוף, קב' השרון עפולה, ארגון א' נהלל, מרחביה, צריפין.

תכן השעורים: השעורים התחלקו לשני חלקים: החלק העיוני שהקיף הרצאות על
יסודות המדעיים של השימורים והכיבושים, על התסיסה, שמרים, פטריות, בדיקת השימורים,
שמירת צרכי אוכל מפני הקלקול. החלק המעשי הכיל עבודות השימורים והוראות למעשה.
השעורים הקיפו את העבודות הבאות:

אפני הכיבושים. כיבושים ושימורים בפחים ובצנצנות. הלחמה וסגירה במכונת-יד.

כיבוש ברוב, מלפפונים, נזר, ענבניות ירוקות, ענבניות אדומות.

שימור תרד טרי, סלק אדום, שעועית, נזר, ענבניות, והפודוקסים שלהן.

הכנת ג'לי, רבה ופרורבס.

הענבנית, האדמת הפירות. עשית מיץ, מיץ מרוב.

שימור ביצים.

את הקורס נהל ה' קצפרובסקי ש.

ב) פגישת הירקנים ביהודה: ביום 29.5.26 נתכנסו בתחנת הנסיון בתיא הירקנים ממסקי
יהודה. השתתפו 15 באייבה המשקים: פ"ח משק פועלות, קב', מעבר, מ' פ' שב' בורזובוב,
נחלת-יהודה מ' פ', מגדאל. על סדר היום עמדו:

1) בירור אופי הפגישות וקביעת זמנן. 2) חלופי דעות בשאלות גידול הירקות החשובות.
3) תוצאות מגני הירק ורכוש חומר נסיוני לשם תועלת משותפת. 4) בחירת באייבה לפגישת ארצית.
החלום: לכנס את הפגישות אחת ל-3 חדשים. נבחרה ועדה להכנת הפגישות ונבחרו 2 באייבה
לועידה ארצית. ה' רייכרס הרצה על המחלות העיקריות המתהלכות בעונה זו. ה' צמח מסר
ופרש את תוצאות שדות הדרכה לירקות במחוז זה.

ג) הוכנה פגישת ירקנים ארצית שתתכנס בתחילת החודש יוני באחד ממסקי דעמק.

ד) הוכנה פגישת הרפתנים הראשונה שתתכנס בתחילת החודש יוני.

ה) ועדות: ה' צמח השתתף בוועדה להערכת אדמת גידורו ובוועדה לבקור אדמת
גליל המיועדת לשכונת עובדים.

14 בקורי משקים:

ה' ש. צמח - גידור, נבע, יצור, מרחביה, צריפין, בלפוריה, תל-ערש, רוחמה, עין-חרוד, נבע, נהלל, גניגר.
 דיר נריה - עין-ח, מנדאל, שכ' בורוכוב, בן-שמן, ניסר, נבע, עין-חרוד, דגניה א', ב', נהלל, נחלת-יהודה, מיר, יגור.
 ה' קצורובסקי - פית, בן-שמן, דגניה א', נהלל.
 דיר רייכרס - פית, נהלל, כפר-יהודקאל, עין-חרוד, תל-יוסף.
 דיר בודנהיימר - דגניה א', דגניה ב', כנרת, בית-אלפא, הפצירבה, עין-חרוד, נבע, גניגר, צריפין, תל-יוסף, נהלל, רחובות, קרית-ענבים, מקוה-ישראל.

15 שיחות והרצאות:

דיר רייכרס -	1	פית, משק הפועלות	מחלות הירקות בגן.
	2	נהלל	מחלות הצמחים החשובות בארץ.
	3	כפר-יהודקאל	" " " "
דיר בודנהיימר -	4	רחובות	המלחמה ברפרי הנפנים.
	5	נבע	למלחמה בזבובים.
	6	דגניה א'	" "
ש. צמח -	7	גניגר	השמוש בזבל חימי במשק
	8	מרחביה קב'	חיתרס וגידולו (כליות פנס קסם).
דיר נריה -	9	יגור	הונת הבחמות בארץ.
	10	נבע	נועי המקום וגועי חוץ.
	11	פתח-תקוה	הונת במספוא ירוק.
	12	מיר	ספסוי משקי החלב.
ש קצורובסקי -	13	דגניה א'	שימור וכיבוש מלפפונים.
	14	נהלל	לשאלת כיבוש המלפפונים בעונה.

16 פובליקציות:

יצאו לאור: חוברת י"א מויקי המבק והמלחמה בהם - דיר בודנהיימר.
 עלון י"ב מחלת הכשותית של המלפפון - דיר רייכרס.
 " י"ג נופות זרים בקיבת הבקר - דיר נריה.
 " י"ד שימור ביצים - ד. אורי.
 " ט"ו רפרי הנפנים - דיר בודנהיימר.
 טופסים: 1) ספר לבקורת תבואת הפרות, 2) ספר הגידול, 3) ספר הפרים, 4) ספר הרפת, 6) ספר המיכוס.
 הוכנה וגממרה לדפוס החוברת הראשונה של "ידיעות", חוברות אלו הן פרודיות וישמשו מקום לפרסום התוצאות של שדות ההדרכה ונתינת ההוראות לעונה והכרוניקה הפנימית של מחלקת ההדרכה.

17 הוראות כלליות:

הוראות כלליות בכתב ובעל פה ניתנו למקומות הבאים: קרית-ענבים, מנדאל, תל-ערש, תל-אביב, שכ' בורוכוב, בני-ברק, הרצליה, בנימינה, רעננה, כפר-סבא, רמת-גן, גדרה, שכ' מונטיפיורי, נחלת-יצחק, פית, נחלת-יהודה, ארגון ע"ש ויטקין, ראש-פנה.

נושאי הענינים: שמוש בעונות קוקוס, שאלות למלחמה במחלות, שמוש במי באר, שאלות גידול תירס, מלפפונים בהשקאה, זבול במלחת, מלחמה בהפרפרות, נמיעות בננות, עונות שומשום, מלחמה ברפרפי הנפנים, שמוש ב"בוקרי", גידול דבורים, זבול משתלת חושחש, מחלות הנפנים, מויקי התלתן, קנית חציר, קציר שעורה, אפני זריעה, מיני בקיה, מיני צמחי מספוא, זני תפוחי-אדמה, עצים לשדרות ברחובות ירושלים, קנית זבלים חומיים, גידול זבול מלפפונים, אכפחים, כנר, שאלות חרושת קין, גידול בשות.

(18) המכתב היוצא והנכנס:

עד 1 6.26 יצאו - 2278 נכנסו - 797.